

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾

z dnia .....2011 r.

w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Określa się ramowe plany nauczania dla publicznych szkół:

1) dla dzieci i młodzieży:

- a) szkoły podstawowej, w tym szkoły podstawowej specjalnej, z wyjątkiem szkoły podstawowej specjalnej dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia,
- b) szkoły podstawowej specjalnej dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia,

---

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 216, poz. 1591).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705 oraz z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991.

- c) gimnazjum, w tym gimnazjum specjalnego, z wyjątkiem gimnazjum specjalnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, stanowiący załącznik nr 3 do rozporządzenia,
- d) oddziałów przysposabiających do pracy organizowanych w gimnazjum, w tym gimnazjum specjalnym dla uczniów niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, stanowiący załącznik nr 4 do rozporządzenia,
- e) gimnazjum specjalnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, stanowiący załącznik nr 5 do rozporządzenia,
- f) zasadniczej szkoły zawodowej, w tym zasadniczej szkoły zawodowej specjalnej dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, stanowiący załącznik nr 6 do rozporządzenia,
- g) liceum ogólnokształcącego, w tym liceum ogólnokształcącego specjalnego dla uczniów w normie intelektualnej: niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, stanowiący załącznik nr 7 do rozporządzenia,
- h) liceum profilowanego, w tym liceum profilowanego specjalnego dla uczniów w normie intelektualnej: niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, stanowiący załącznik nr 8 do rozporządzenia,
- i) technikum, w tym technikum specjalnego dla uczniów w normie intelektualnej: niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, stanowiący załącznik nr 9 do rozporządzenia,
- j) szkoły policealnej na podbudowie programowej liceum profilowanego o profilu odpowiadającym tej samej co zawód dziedzinie gospodarki, w tym szkoły policealnej specjalnej dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących,

niewidomych i słabowidzących oraz z niepełnosprawnością ruchową, stanowiący załącznik nr 10 do rozporządzenia,

k) szkoły policealnej na podbudowie programowej szkół dających wykształcenie średnie, w tym szkoły policealnej specjalnej dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących, niewidomych i słabowidzących oraz z niepełnosprawnością ruchową, stanowiący załącznik nr 11 do rozporządzenia,

l) szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, stanowiący załącznik nr 12 do rozporządzenia;

2) dla dorosłych:

a) gimnazjum, stanowiący załącznik nr 13 do rozporządzenia,

b) zasadniczej szkoły zawodowej, stanowiący załącznik nr 14 do rozporządzenia,

c) liceum ogólnokształcącego, stanowiący załącznik nr 15 do rozporządzenia,

d) liceum profilowanego, stanowiący załącznik nr 16 do rozporządzenia,

e) technikum, stanowiący załącznik nr 17 do rozporządzenia,

f) szkoły policealnej na podbudowie programowej liceum profilowanego o profilu odpowiadającym tej samej co zawód dziedzinie gospodarki, w tym szkoły policealnej specjalnej dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących, niewidomych i słabowidzących oraz z niepełnosprawnością ruchową, stanowiący załącznik nr 18 do rozporządzenia,

g) szkoły policealnej na podbudowie programowej szkół dających wykształcenie średnie, w tym szkoły policealnej specjalnej dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących, niewidomych i słabowidzących oraz z niepełnosprawnością ruchową, stanowiący załącznik nr 19 do rozporządzenia.

§ 2. 1. Ramowy plan nauczania określa:

- 1) minimalny wymiar godzin na danym etapie edukacyjnym przeznaczonych na realizację poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, w toku których odbywa się nauczanie przedmiotów, bloków przedmiotowych, o których mowa w § 4 ust. 3, realizacja modułów, zajęć w profilu oraz edukacja wczesnoszkolna;
- 2) tygodniowy wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych dla uczniów poszczególnych klas na danym etapie edukacyjnym;
- 3) minimalny wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych na danym etapie edukacyjnym;
- 4) tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych na danym etapie edukacyjnym;
- 5) wymiar godzin do dyspozycji dyrektora szkoły przeznaczonych na realizację zajęć, o których mowa w ust. 4, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.³⁾).

2. Ramowy plan nauczania obejmuje także:

- 1) zajęcia religii i etyki, które są realizowane zgodnie z przepisami w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach;
- 2) zajęcia wychowania do życia w rodzinie, które są realizowane zgodnie z przepisami w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego;

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1218 i Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 80, poz. 542, Nr 102, poz. 689, Nr 158, poz. 1103, Nr 176, poz. 1238, Nr 191, poz. 1369 i Nr 247, poz. 1821, z 2008 r. Nr 145, poz. 917 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 1, poz. 1, Nr 56, poz. 458, Nr 67, poz. 572, Nr 97, poz. 800, Nr 213, poz. 1650 i Nr 219, poz. 1706.

- 3) zajęcia języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego, zajęcia z nauki własnej historii i kultury oraz zajęcia z nauki geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, które są realizowane zgodnie z przepisami w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym;
- 4) zajęcia sportowe w oddziałach i szkołach sportowych oraz szkołach mistrzostwa sportowego, które są realizowane zgodnie z przepisami w sprawie warunków tworzenia, organizacji oraz działania klas i szkół sportowych oraz szkół mistrzostwa sportowego.

3. Zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych nie organizuje się w szkołach specjalnych zorganizowanych w zakładach opieki zdrowotnej, w tym w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego.

4. Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły, o których mowa w ust. 1 pkt 5, przeznacza się w szczególności na:

- 1) zajęcia organizowane w ramach udzielanej uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole, zgodnie z przepisami w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach;
- 2) zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów.

5. Jeżeli liczba godzin do dyspozycji dyrektora szkoły jest niewystarczająca do zorganizowania zajęć, o których mowa w ust. 4, organ prowadzący szkołę, na wniosek dyrektora szkoły, może przyznać dodatkową liczbę godzin do dyspozycji dyrektora szkoły finansowanych przez organ prowadzący w wymiarze niezbędnym do zorganizowania tych zajęć.

§ 3. 1. Organ prowadzący szkołę, na wniosek dyrektora szkoły, może przyznać nie więcej niż 3 godziny tygodniowo dla każdego oddziału (grupy międzyoddziałowej lub grupy międzyklasowej) w danym roku szkolnym,

a w przypadku szkół w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich – od 6 do 12 godzin, na realizację zajęć edukacyjnych wskazanych we wniosku, w tym na:

1) nauczanie geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, do której należą uczniowie z danej szkoły;

2) dodatkowe zajęcia edukacyjne:

a) z języka obcego nowożytnego innego niż język obcy nowożytny nauczany obowiązkowo w danej szkole,

b) dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tych zajęć został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania.

2. Dodatkowe zajęcia edukacyjne, o których mowa w ust. 1 pkt 2, dyrektor szkoły może wprowadzić do szkolnego planu nauczania po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady rodziców. W przypadku wprowadzenia dodatkowych zajęć edukacyjnych udział uczniów w tych zajęciach jest obowiązkowy.

§ 4. 1. Na podstawie ramowego planu nauczania dyrektor szkoły ustala szkolny plan nauczania, w którym określa dla poszczególnych klas na danym etapie edukacyjnym tygodniowy wymiar godzin:

1) obowiązkowych zajęć edukacyjnych;

2) zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych, z zastrzeżeniem § 2 ust. 3;

3) dodatkowych zajęć edukacyjnych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, zajęć religii lub etyki, zajęć wychowania do życia w rodzinie, zajęć języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego, zajęć z nauki własnej historii i kultury oraz zajęć z nauki geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, do której należą uczniowie z danej szkoły, a także zajęć sportowych w oddziałach i szkołach sportowych lub w szkołach mistrzostwa sportowego - jeżeli takie zajęcia są prowadzone.

2. Dla uczniów niepełnosprawnych oraz uczniów szkół w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich można przedłużyć okres nauki na każdym etapie edukacyjnym o jeden rok, zwiększając proporcjonalnie liczbę godzin zajęć edukacyjnych. O przedłużeniu uczniowi okresu nauki decyduje rada pedagogiczna, w uzgodnieniu z rodzicami ucznia i po uzyskaniu pozytywnej opinii zespołu nauczycieli i specjalistów, o którym mowa w przepisach w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, nie później niż do końca lutego w ostatnim roku nauki w danym typie szkoły.

3. W szkolnym planie nauczania dopuszcza się wprowadzenie zestawienia zajęć edukacyjnych w blok przedmiotowy, w ramach którego prowadzone jest zintegrowane nauczanie treści i umiejętności z różnych dziedzin wiedzy, realizowane w toku jednolitych zajęć edukacyjnych, zwany dalej „blokiem przedmiotowym”, pod warunkiem zapewnienia realizacji celów i treści nauczania wynikających z podstawy programowej oraz zachowania co najmniej minimalnej liczby godzin na danym etapie edukacyjnym przewidzianych dla poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, określonych w ramowym planie nauczania dla danego typu szkoły.

4. Jeżeli w szkole podstawowej jest organizowane nauczanie w klasach łączonych, zgodnie z przepisami w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół, dyrektor szkoły dostosowuje odpowiednio ramowy plan nauczania, z uwzględnieniem możliwości pełnej realizacji przyjętych programów nauczania.

5. W zasadniczej szkole zawodowej, liceum profilowanym, technikum, technikum uzupełniającym i szkole policealnej szkolny plan nauczania zawiera, oprócz zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, odpowiednio zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnozawodowego, określone w programach nauczania dla poszczególnych profili, albo zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia zawodowego, określone w programach nauczania dla poszczególnych zawodów.

§ 5. 1. W klasach IV-VI szkoły podstawowej, w gimnazjum, zasadniczej szkole zawodowej, liceum ogólnokształcącym, liceum profilowanym, technikum,

uzupełniającym liceum ogólnokształcącym, technikum uzupełniającym i w szkole policealnej podział na grupy jest obowiązkowy:

- 1) na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zajęć komputerowych, informatyki i technologii informacyjnej - liczba uczniów w grupie oddziałowej lub międzyoddziałowej nie może być wyższa niż 24 i nie może przekraczać liczby stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4;
- 2) na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z języków obcych, z tym że przy podziale na grupy należy uwzględnić stopień zaawansowania znajomości języka obcego; zajęcia są prowadzone w grupach oddziałowych, międzyoddziałowych lub międzyklasowych, liczących do 24 uczniów, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4;
- 3) na nie więcej niż połowie obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, dla których z treści programu nauczania wynika konieczność prowadzenia ćwiczeń, w tym laboratoryjnych - w oddziałach liczących więcej niż 30 uczniów, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4;
- 4) na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia w zawodzie lub profilu kształcenia ogólnozawodowego, dla których z treści programu nauczania wynika konieczność prowadzenia ćwiczeń, w tym laboratoryjnych - w oddziałach liczących więcej niż 30 uczniów, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4;
- 5) w przypadku realizacji w kształceniu zawodowym modułów, zgodnie z wymogami określonymi w modułowym programie nauczania dla zawodu;
- 6) na zajęciach praktycznej nauki zawodu, zgodnie z przepisami w sprawie praktycznej nauki zawodu;
- 7) na obowiązkowych zajęciach wychowania fizycznego; zajęcia są prowadzone w grupach oddziałowych, międzyoddziałowych lub międzyklasowych liczących do 26 uczniów, a w przypadku oddziałów integracyjnych i oddziałów specjalnych, liczących nie więcej niż liczba uczniów w danym oddziale.

2. W gimnazjum, liceum ogólnokształcącym, liceum profilowanym, technikum, uzupełniającym liceum ogólnokształcących i technikum uzupełniającym, liczących nie

więcej niż dwa oddziały każdej klasy, zajęcia z języków obcych oraz z przedmiotów ujętych w podstawie programowej w zakresie rozszerzonym mogą być prowadzone w grupach, w tym w grupach międzyoddziałowych lub międzyklasowych, liczących nie mniej niż 7 uczniów.

3. W oddziałach specjalnych, w oddziałach integracyjnych liczących co najmniej 3 uczniów niepełnosprawnych na zajęciach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 – 4, podział na grupy jest obowiązkowy, z tym że grupa oddziałowa, międzyoddziałowa lub międzyklasowa nie może liczyć mniej niż 5 uczniów.

4. W przypadku oddziałów liczących nie więcej uczniów niż wskazano w ust. 1 - 3, na zajęciach, o których mowa w ust. 1, podziału na grupy można dokonywać za zgodą organu prowadzącego szkołę.

5. W klasach IV-VI szkoły podstawowej, w gimnazjum i w szkole ponadgimnazjalnej, dla dzieci i młodzieży, zajęcia wychowania fizycznego, w zależności od realizowanej formy tych zajęć, mogą być prowadzone łącznie albo oddzielnie dla dziewcząt i chłopców.

§ 6. 1. Ramowe plany nauczania określone w załącznikach nr 1-19 do rozporządzenia stosuje się począwszy od dnia 1 września 2012 r. odpowiednio w klasach I i IV szkoły podstawowej, klasie I gimnazjum, klasach I szkół ponadgimnazjalnych: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego, technikum, szkoły policealnej i szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

2. W pozostałych klasach szkół, o których mowa w ust. 1, do zakończenia danego etapu edukacyjnego, stosuje się dotychczasowe ramowe plany nauczania określone odpowiednio w załącznikach nr 1, 2, 3, 3a, 6a, 6b, 8a, 9 – 13 i 41 - 43 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 15, poz. 142, z późn. zm.) oraz § 2 ust. 5 i 5a tego rozporządzenia.

3. W klasie VI szkoły podstawowej dla dorosłych, do dnia 31 sierpnia 2014 r., stosuje się dotychczasowy ramowy plan nauczania określony w załączniku nr 7 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 15, poz. 142 oraz z 2009 r. Nr 54, poz. 442) oraz § 2 ust. 5 i 5a tego rozporządzenia.

4. W uzupełniającym liceum ogólnokształcącym oraz w technikum uzupełniającym, do dnia 31 sierpnia 2015 r., stosuje się dotychczasowe ramowe plany nauczania określone odpowiednio w załącznikach nr 39 i 40 do rozporządzenia, którym mowa w ust. 3, oraz § 2 ust. 5 i 5a tego rozporządzenia.

§ 7. Traci moc rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 15, poz. 142 oraz z 2009 r. Nr 54, poz. 442).

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2012 r.

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ